

Sygn. akt I C 25/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Joanna Dalba

Protokolant: apl. radc. J. G.

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2014 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. G.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o zapłatę

1. **oddala powództwo,**

2. **nie obciąża powoda kosztami postępowania.**

Sygn. akt I C 25/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 września 2013 r. powód B. G. wniósł o zasądzenie od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. kwoty 3.500,- złotych z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 4 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania sądowego, w tym opłaty sądowej w kwocie 100 złotych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska strona powodowa wskazała, że w dniu 24 kwietnia 2013 roku została między powodem, a spółkami: (...) Sp. z o.o. oraz Biuro (...) Sp. z o.o. zawarta umowa o sporządzenie opinii. Przedmiotowa opinia została wysłana przez powoda w dniu 03 czerwca 2013 roku, a odebrana przez pozwanego w dniu 06 czerwca 2013 roku. Jednocześnie powód wskazał, że pozwany mimo wykonania usługi oraz wystawienia stosownego rachunku nie uregulował przypadającego na niego zobowiązania w kwocie 3.500,- zł (pozew wraz z załącznikami – k. 1 – 15)

W dniu 07 marca 2014 r. pełnomocnik pozwanego wniósł w odpowiedzi na pozew o oddalenie powództwa w całości, przeprowadzenie dowodu z załączonych dokumentów, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pełnomocnik pozwanego zaprzeczył twierdzeniom powoda o terminowości i prawidłowej realizacji przez powoda opinii oraz wskazał, że w dniu 23 października 2013 roku z zachowaniem terminu płatności, należności z tytułu wynagrodzenia za wykonanie opinii zostały uregulowane. Jednocześnie podniósł, iż nigdy nie uchylał się od płatności za zobowiązania z umowy między stronami (k.27-111).

Na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2014 roku powód podtrzymał swoje stanowisko (k.118).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 kwietnia 2013 roku została zawarta pomiędzy (...) Sp. z o.o. w (...) Sp. z o.o. w P., a B. G. zamieszkałym w W., umowa o sporządzenie opinii. Jako przedmiot sporządzenia opinii zostało wskazane:

- a) ustalenie przyczyn nieterminowego wykonania zobowiązania, w tym ewentualnych przyczyn leżących poza podnoszoną dotychczas przez Spółkę (...) argumentację;
- b) ustalenie, czy Spółka (...) winna przewidzieć przyczynę nieterminowego wykonania zobowiązania, na podstawie dokumentacji udostępnionej przez (...) 2012 przed zawarciem umowy (siwz, specyfikacje techniczne, wyjaśnienia do siwz, itp.);
- c) ustalenie, czy przyczyny nieterminowego wykonania zobowiązania stanowią zwłokę Spółki (...) (zawinione opóźnienie) czy też są niezależne od Zleceniodawcy (stron umowy);

Ponadto w świetle § 2 ust. 2 wskazaniu przyczyn nieterminowego wykonania umowy towarzyszyć miało określenie odpowiedzialności za zaistniałą sytuację i podstaw ewentualnego naliczenia kar umownych. Z treści umowy wynikało, że B. G. otrzyma wynagrodzenie za wykonanie opinii w kwocie 7.000 zł, płatne w częściach równych przez wyżej wymienione spółki będące zleceniodawcami umowy. Na podstawie § 2 ust. 4 umowy, zleceniodawcy zostali uprawnieni do wnoszenia uwag i zastrzeżeń do sporządzonej opinii.

(bezsporne, potwierdzone umową z dnia 24 kwietnia 2013 r. - k.3-8, k.31-36).

B. G. wykonał opinię w dniu 4 czerwca 2013 roku oraz przesłał pozwanemu rachunek. Z uwagi na wadliwość opinii pełnomocnik (...) Sp. z o.o. w P. wezwał B. G. do złożenia wyjaśnień co do treści złożonej opinii. (pismo pozwanego z dni 19 i 21 czerwca 2013 roku.- k.60-66.)

W dniu 6 sierpnia 2013 roku B. G. przesłał pismo wraz z uzupełnieniem opinii. W dniu 21 sierpnia 2013 roku pełnomocnik (...) Sp. z o.o. w P. wysłał B. G. pismo o przesłanie dodatkowych wyjaśnień i przesłanie jednolitego tekstu opinii. (pismo z dnia 21 sierpnia 2013 r. - k.81-84)

W odpowiedzi B. G. uzupełnił w dniu 2 września 2013 roku opinię (k.84-104) i wystawił w dniu 11 października 2013 roku nowy rachunek płatny do dnia 25 października 2013 roku. (rachunek z dnia 11 października - k. 106).

W dniu 23 października 2013 roku (...) Sp. z o.o. w P. dokonał zapłaty przelewem bankowym kwoty 3.500 zł (potwierdzenie przelewu- k.107, pismo powoda – k.113-114, oświadczenie powoda złożone na rozprawie k.118)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, których prawdziwość i wiarygodność w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału nie nasuwa żadnych wątpliwości, w tym co do ich rzetelności i autentyczności. Wskazać należy, iż stan faktyczny był między stronami, co do zasady niesporny. Sąd oparł się również na okolicznościach przyznanych przez strony, które zgodnie z art. 229 K.p.c. nie wymagają przeprowadzenia dowodów.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jako w całości podlegało oddaleniu w części z uwagi na spełnienie świadczenia, a w części jako nieudowodnione.

W przypadku roszczenia opartego na art. 471 k.c. zaistnieć muszą trzy przesłanki odpowiedzialności kontraktowej, określone w tym przepisie. Przesłanki te, co należy podkreślić, wystąpić muszą łącznie. Są one następujące:

- a) niewykonanie bądź nienależyte wykonanie zobowiązania (naruszenie zobowiązania),
- b) fakt poniesienia szkody,

c) związek przyczynowy pomiędzy niewykonaniem bądź nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą (por. np. wyrok SA w Warszawie z dnia 9 października 2008 r., VI ACa 317/2008, niepubl.; wyrok SA w Poznaniu z dnia 14 grudnia 2006 r., I ACa 707/06, LEX nr 330993; wyrok SN z dnia 15 października 2009 r., I CSK 84/09, LEX nr 564967; tak również m.in. T. Wiśniewski (w:) *Komentarz...*, s. 517; A. Ohanowicz, *Zobowiązania...*, s. 180; W. Czachórski, A. Brzozowski, M. Safjan, E. Skowrońska-Bocian, *Zobowiązania...*, s. 317).

Jednocześnie nawet rażące naruszenie umowy nie uzasadnia odpowiedzialności odszkodowawczej, lecz konieczne jest zaistnienie przesłanek odpowiedzialności (wyrok SA w Poznaniu z dnia 6 marca 2007 r., I ACa 47/07, LEX nr 298571; wyrok SA w Poznaniu z dnia 14 grudnia 2006 r., I ACa 707/06, LEX nr 330993). (...) Przesłanką odpowiedzialności kontraktowej jest także szkoda, rozumiana jako uszczerbek majątkowy, na który składają się strata i utracony zysk (art. 361 § 2 k.c.) – por. W. C., A. B., M. S., E. S.-B., *Zobowiązania...*, s. 318. (...) Przesłanką odpowiedzialności kontraktowej jest również związek przyczynowy, zachodzący pomiędzy zdarzeniem stanowiącym naruszenie zobowiązania a szkodą. Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. dłużnik ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa swego działania i zaniechania. Jak się wskazuje, z normalnymi następstwami mamy do czynienia niezależnie od tego, czy dłużnik ich wystąpienie przewidywał, mógł przewidywać oraz czy przewidywał rodzaj i wysokość szkody, jaka będzie następstwem jego działania lub zaniechania (por. W. Popiołek (w:) *Kodeks...*, s. 40; W. Czachórski, A. Brzozowski, M. Safjan, E. Skowrońska-Bocian, *Zobowiązania...*, s. 319). (...) Zgodnie z regułą z art. 6 k.c. na wierzycielu spoczywa ciężar dowodu co do trzech okoliczności:

- dłużnik nie wykonał zobowiązania lub wykonał je nienależycie,
- wierzyciel poniósł szkodę majątkową,
- pomiędzy tymi okolicznościami istnieje adekwatny związek przyczynowy.

(...) Wierzyciela nie obciąża natomiast obowiązek udowodnienia winy dłużnika w niewykonaniu bądź nienależytym wykonaniu zobowiązania, gdyż konstrukcja odszkodowawczej odpowiedzialności kontraktowej oparta jest na zasadzie winy domniemanej i to dłużnika obciąża ciężar udowodnienia, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności (wyrok SA w Katowicach z dnia 9 lipca 2009 r., V ACa 245/09, LEX nr 551987).” (por. *Komentarz do art. 471 kc pod red. Agnieszki Rzeteckiej – Gil, Lex 2013 r.*)

Powód ze względów wskazanych szczegółowo powyżej nie udowodnił przesłanek odpowiedzialności z art. 471 kc tj. niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwanego, poniesionej szkody oraz adekwatnego związku przyczynowego. Przeciwnie stosownie do pism pozwanego dokonał dwukrotnego uzupełnienia opinii i przedstawił nowy rachunek za jej wykonanie. W sposób dorożumiały zatem uznał, że opinia wymagała uzupełnienia.

Należy zauważyć, że w obecnym stanie prawnym rzeczą Sądu nie jest zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Zgodnie z art. 3 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Wobec powyższego obowiązek przedstawienia dowodów na poparcie prezentowanych twierdzeń spoczywa na stronach. Nadto na uwadze należy mieć treść przepisów art. 227 k.p.c. w powiązaniu z art. 6 k.c.,

Mianowicie pierwszy przepis wskazuje, że „przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.” Oznacza to, że Każde twierdzenie strony oraz uczestnika postępowania powinno być poparte dowodami. Natomiast art. 6 k.c. nakłada ciężar udowodnienia faktu na osobę, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (por. K. Pietrzykowski [w:] "*Kodeks cywilny Komentarz*" K. Pietrzykowskiego, Warszawa 2002, tom 1, str. 52, teza 3a).

Sąd podziela także stanowisko Sądu Najwyższego, w którym wskazuje on, że zasada kontrydiktoryjności uwalnia sąd orzekający od odpowiedzialności za rezultat postępowania dowodowego którego dysponentem są strony. Bierność strony w zakresie postępowania dowodowego nie zobowiązuje sądu - poza wyjątkowymi przypadkami - do prowadzenia dowodów z urzędu (wyrok SN – Izba Cywilna z dnia 15 grudnia 1998 roku, sygn. I CKN 944/97, Prok.i Pr. 1999/I 1-12/38).

Zgodnie z na treścią przepisu art. 481 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W niniejszej sprawie powód wniósł o zasądzenie odsetek jednakże zgodnie z rachunkiem z dnia 11 października 2013 jako termin płatności należności za wykonanie uzupełnionej opinii wskazał na dzień 25 października 2013 roku.

Wskazać należy, iż roszczenie o odsetki powstaje od chwili opóźnienia i dotyczy okresu aż do momentu, gdy dłużnik spełni świadczenie pieniężne. Nie ulega zatem wątpliwości, że pozwany dokonując zapłaty w dniu 23 października 2013 roku przed dniem wymagalności wynikającym z rachunku nie pozostawał w zwłoce, ani opóźnieniu.

Podkreślić należy, że powód nie kwestionował zapłaty kwoty 3.500 złotych przez pozwanego we wskazanym dniu. Mając zatem powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

Sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu na podstawie przepisu art. 102 k.p.c. Zastosowanie tego przepisu nie jest ograniczone złożeniem wniosku w tym zakresie przez powoda. W judykaturze przyjmuje się, iż przepis art. 102 k.p.c. nie może być rozszerzająco wykładany i wyklucza uogólnienie, a może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku. Ustawodawca bowiem przyznaje sądowi pewną swobodę w zasądzaniu kosztów procesu, gdy stosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik sporu sprzeciwiają się względy słuszności, co właśnie wyraża się stwierdzeniem, że w przypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nie obciążać jej w ogóle kosztami. Jednocześnie należy przyjąć, że przepis ten może być stosowany w zależności od konkretnego stanu faktycznego.

Odstąpienie od obciążania strony przegrywającej sprawę kosztami procesu poniesionymi przez jej przeciwnika procesowego jest możliwe jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych, przekonujących o tym, że w danym przypadku takie obciążenie byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe. Przesłanki te stanowią zarówno fakty związane z samym procesem, jak i leżące w sferze pozaprocesowej, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. postanowienie SN z 12.01.2012 r., sygn. akt IV CZ 117/11, LEX nr 1119555).

Jak trafnie zauważono w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r. (sygn. akt III CZ 25/12) ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrejonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy, w związku z czym w zasadzie nie podlega kontroli instancyjnej i może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa.

Odnosząc się do zasad współżycia społecznego oraz faktu, że postępowanie się zakończyło na pierwszej rozprawie, a powód niereprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika pozostawał w subiektywnym przekonaniu, że doszło do nieterminowego dokonania zapłaty przez stronę pozwaną, Sąd uznał, że obciążanie kosztami procesu powoda byłoby niecelowe, a także stałoby w sprzeczności z zasadami słuszności. W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w pkt. 2 sentencji.

Zarządzenie:

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć powodowi.